

УДК 378.4.096:549:552:550.4(477.83-25)

ДО 160-РІЧЧЯ КАФЕДРИ МІНЕРАЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ірина Побережська, канд. геол.-мін. наук, доцент, зав. кафедри мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського
iryna.poberezhska@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-5020-8326>

Євгенія Сливко, канд. геол.-мін. наук, доцент кафедри екологічної та інженерної геології і гідрогеології
<https://orcid.org/0000-0002-2731-0602>

Катерина Бурбан, зав. лабораторії фізичних досліджень мінералів і гірських порід та літології
<https://orcid.org/0009-0002-9961-5680>

Леонід Скакун, канд. геол.-мін. наук, доцент кафедри мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського
<https://orcid.org/0000-0002-2338-6562>
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. М. Грушевського, 4, Львів, Україна, 79005

Кафедрі мінералогії Львівського університету у 2024 р. виповнюється 160 років. До 2020 р. це була єдина кафедра мінералогії в Україні з такою назвою. Історію кафедри описано в численних наукових і довідкових працях різних років. Нині кафедра мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського провадить активну освітню, навчально-методичну, наукову та виховну діяльність, забезпечує проведення лекційних, лабораторних і практичних занять, навчальних польових і виробничих практик бакалаврів і магістрів за спеціальністю 103 «Науки про Землю» (Мінералогія і кристалографія).

У статті схарактеризовано багатогранну діяльність кафедри протягом останніх десяти років. Зокрема, за цей період побачило світ 13 різноманітних навчально-методичних видань, провадилась активна студентська наукова робота і профорієнтаційна діяльність серед школярів. Працівники кафедри тісно співпрацюють із різноманітними вітчизняними й зарубіжними науковими та виробничими установами. Налагоджено тісну співпрацю між роботодавцями й учасниками освітнього процесу.

Активна наукова діяльність співробітників кафедри тісно пов'язана з офіційно затвердженою в Україні мінералогічною школою академіка Євгена Лазаренка. Науковці кафедри є авторами і співавторами восьми монографій і понад 230 статей у вітчизняних та міжнародних періодичних виданнях різного рангу, були учасниками багатьох наукових нарад і конференцій різного рівня в Україні та за її межами. Разом з Українським мінералогічним товариством кафедра організувала проведення Двадцятих наукових читань імені академіка Євгена Лазаренка у грудні 2022 р.

Кафедра курсу «Мінералогічний збірник» – перше періодичне наукове видання мінералогічного спрямування в Україні, започатковане 1947 р. У 2024 р. «Мінералогічний збірник» занесено до списку друкованих наукових періодичних видань категорії «Б».

Популярним туристичним об'єктом для різних категорій відвідувачів став Мінералогічний музей імені академіка Євгена Лазаренка. До 170-річчя із часу заснування музею у грудні 2023 р. проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Геологічні музеї та колекції: їх роль в науці, освіті та туризмі». Підсумкам геотуристичних досліджень, у яких беруть активну участь співробітники кафедри та Мінералогічного музею, присвячено шість міжнародних науково-практичних конференцій під назвою «Геотуризм: практика і досвід» (з 2014 р.), останню з яких проведено у квітні 2024 р.

Ключові слова: кафедра мінералогії, кафедра мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського, Львівський національний університет імені Івана Франка, освітній процес, наукова діяльність, мінералогічна школа академіка Євгена Лазаренка, «Мінералогічний збірник», Мінералогічний музей імені академіка Євгена Лазаренка.

DOI <https://doi.org/10.30970/min.74.01>

У 2024 р. кафедрі мінералогії Львівського університету виповнюється 160 років. Заснована 1864 р. на філософському факультеті професором Ф. Циркелем, основоположником мікроскопічного методу в мінералогії й петрографії, кафедра забезпечувала в університеті викладання всіх геологічних дисциплін і проведення мінералогічних, петрографічних, загальногеологічних та інших досліджень до 1905 р. (коли було створено кафедру геології).

І до 2020 р. це була єдина кафедра в Україні з первинною назвою «Кафедра мінералогії». Адже, наприклад, у Київському університеті 1834 р. відкрили кафедру мінералогії і геогнозії, спадкоємницею якої згодом стала кафедра мінералогії, геохімії та петрографії¹. У Харківському університеті 1837 р. було засновано кафедру мінералогії і геогнозії, у 1960 р. після численних пертурбацій вона стала об'єднаною кафедрою мінералогії та петрографії, а з 1986 р. це кафедра мінералогії, петрографії та корисних копалин². У Катеринославському вищому гірничому училищі (нині НТУ «Дніпровська політехніка») 1906 р. було засновано кафедру мінералогії, кристалографії та петрографії, яку 1936 р. розділили на дві, а 1964 р. знов об'єднали; нині такої кафедри у цьому ЗВО нема³.

Кафедра мінералогії Львівського університету «протрималася» до 2020 р. Та життя не стоїть на місці... Протягом 2010–2020 рр. діяльність геологічного факультету за незалежних від нього обставин була ускладнена, особливо після 2015 р., коли МОН України ввело «всеосяжну» спеціальність «Науки про Землю». Це негативно позначилося на геології, яка до того була єдиною спеціальністю наук про Землю. Водночас геологорозвідувальна

¹ Головна – кафедра мінералогії, геохімії та петрографії (univ.kiev.ua)

² Кафедра мінералогії, петрографії та корисних копалин | Факультет геології, географії, рекреації і туризму Каразінського університету (karazin.ua)

³ НТУ «Дніпровська політехніка» (nmu.org.ua)

галузь України на цей момент була повністю дезінтегрована, а Державна служба геології і надр України займалася головно продажем ліцензованих ділянок надр здебільшого нафтогазової сировини. Звичайно, це позначилося на вступній кампанії і спричинило перманентне зменшення кількості студентів геологічного факультету. Тому факультет

був змушений здійснити так звану оптимізацію штатної структури науково-педагогічних працівників і лабораторно-інженерного складу кафедр: зменшити їхню кількість і кількість навчальних лабораторій, привести у відповідність чисельність штатного складу тощо [15]. Так на факультеті з'явилася кафедра мінералогії, петрографії і геохімії, яку було створено 1 січня 2020 р. внаслідок об'єднання кафедр мінералогії і петрографії. У червні 2023 р. за конкурсом на посаду завідувача кафедри обрано доцента Ірину Побережську.

Понад 25 років – з 1974 по 1999 рік – кафедрі мінералогії очолював професор Орест Іллярович Матковський (1929–2023). Тому не дивно, що за ініціативою педагогічного колективу кафедри мінералогії, петрографії і геохімії у жовтні 2023 р. їй було присвоєно ім'я цього видатного українського ученого-мінералога і тепер вона офіційно називається *кафедра мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського*.

Історію кафедри мінералогії, її навчальну й наукову діяльність та різноманітні здобутки детально схарактеризовано в численних статтях і довідково-інформаційних виданнях, присвячених власне кафедрі, геологічному факультету, Мінералогічному музею імені академіка Євгена Лазаренка, мінералогічній школі академіка Євгена Лазаренка, всесвітньовідомому «Мінералогічному збірнику», окремим особистостям, які зробили вагомий внесок у розвиток кафедри, та ін. [1, 3–7, 10, 11, 13–15 та ін.]. Тому нижче ми зупинимося на діяльності кафедри протягом останнього десятиріччя.

У жовтні 2023 р. кафедра мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського успішно пройшла акредитаційну експертизу освітньо-професійної програми «Геохімія та мінералогія» (гарант програми – І. Побережська) спеціальності 103 «Науки про Землю» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти й отримала Сертифікат про акредитацію освітньої програми, який діє до 01.07.2029.

Нині кафедра є одним із базових структурних підрозділів геологічного факультету, що здійснює освітню, навчально-методичну, наукову та виховну діяльність, забезпечує читання лекцій, проведення лабораторних занять, навчальних польових, виробничих практик бакалаврів і магістрів. Ведеться підготовка фахівців за освітньо-науковим рівнем доктора філософії за спеціальністю 103 «Науки про Землю» (Мінералогія і кристалографія). Викладачі кафедри читають такі дисципліни: для бакалаврів – мінералогія, систематична мінералогія, прикладна мінералогія, кристалографія, основи петрографії, петрографія кристалічних порід, літологія, основи геохімії, мінерало-геохімічні методи пошуків та ін.; для магістрів – рудна мінералогія, генетична мінералогія, мінералогія України, шліховий аналіз, геохімія, петрологія (англійською мовою), методи петрологічних досліджень, геодинаміка та ін. При кафедрі функціонують дві лабораторії – рентгеноструктурного аналізу (завідує А. Дворянський) і фізичних досліджень мінералів і гірських порід та літології (завідує К. Бурбан).

Колектив кафедри мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського (зліва направо): асист. Н. Білик, доценти Н. Словотенко, У. Борняк, О. Костюк, інж. П. кат. лаб. С. Дворжак, зав. кафедри, доц. І. Побережська, інж. каф. І. Попова, доценти (0,5 ст.) С. Кріль, Л. Скакун, зав. лаб. К. Бурбан, інж. лаб. І. Шведа

Кафедра має значні здобутки в розробці робочих програм і силабусів, у підготовці й виданні підручників, навчальних посібників і різноманітних навчально-методичних видань (за останні десять років – 13). Серед них третє видання підручника «Генезис мінералів» (Павлишин, Матковський, Довгий, 2021), навчальні посібники «Діагностика мінералів шліхів» (Бекеша, Білик, 2015), «Геометрична кристалографія» у 3 частинах (Словотенко, Бакуменко, 2015), «Літологічні методи досліджень. Ч. 2. Карбонатні породи» (Костюк, Побережська, Борняк, 2021), «Діагностика мінералів за основними макроскопічними ознаками» (Білик, Скакун, Бекеша, Побережська, 2022), «Літологічні методи досліджень. Ч. 3. Глинисті породи» (Костюк, Побережська, 2023), методичні вказівки до курсу «Генетична мінералогія» (Матковський, Словотенко, 2022) та ін.

Після захисту магістерських робіт 22.12.2023 р.
Зліва направо: В. Лушик, А. Гілка, М. Демид, О. Костишин

У підготовці висококваліфікованих фахівців важливу роль відіграє наукова студентська робота. На кафедрі активно працюють два студентські гуртки – мінералогічний (керівники – Л. Скакун, Н. Білик) і петрографічний (керівник – І. Побережська). Ми пишаємося досягненнями наших студентів, які протягом 2015–2017 рр. брали участь у другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Геологічні науки» (м. Кривий Ріг). Зокрема, у 2015 р. студент Р. Карелов посів друге місце за наукову роботу «Мінерали цезію в рідкісно-металевих пегматитах родовища Жовта Річка (Кіровоградська обл.)», студентка Ю. Остапчук у 2016 р. – перше місце за наукову роботу «Мінеральний склад та умови формування натічних утворень сульфатів цинку у шахті II Мужієвського родовища», а 2017 р. – третє місце за наукову роботу «Археомінералогічні дослідження металургійних шлаків черняхівської культури». У 2024 р. кафедра ініціювала поновлення Всеукраїнського конкурсу-захисту студентських наукових робіт зі спеціальності 103 «Науки про Землю» (Геологія). Перший тур провели 15 лютого 2024 р. Його переможцями стали студенти, які виконували свої роботи на кафедрі мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського. У другому турі взяли участь 12 студентів із шести ЗВО України. Диплом I ступеня отримала студентка четвертого курсу нашого факультету В. Бондарчук за наукову роботу «Ультрасосновні породи Західно-Львівської ділянки силікатних кобальт-нікелевих руд» (науковий керівник – І. Побережська).

Велику увагу приділяють на кафедрі підготовці кадрів вищої кваліфікації. У грудні 2016 р. аспірантка кафедри О. Цільмак захистила кандидатську дисертацію на тему «Мінералого-геохімічна модель Бобрівського золоторудного родовища» за спеціальністю 04.00.20 «Мінералогія, кристалографія» (науковий керівник – Л. Скакун). З 2017 р., після прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», кафедра готує докторів філософії за спеціальністю 103 «Науки про Землю». У 2022–2023 рр. затверджено такі теми дисертаційних робіт аспірантів першого року навчання: для І. Дубровського – «Комплексний аналіз геотуристичних об'єктів західного регіону України» (науковий керівник – І. Побережська); для Я. Мігунової – «Вторинні мінерали ультрасосновних і основних порід Українських Карпат як індикатори умов їх утворення» (І. Побережська); для І. Слівінського – «Мінеральні парагенезиси та онтогенез кварц-сульфідних жил Мужієвського золото-поліметалічного родовища» (Л. Скакун).

Викладачі кафедри активно долучаються до профорієнтаційної діяльності. Вони керують роботою школярів, які беруть участь у Всеукраїнському конкурсі юних дослідників «Кристали» імені Євгена Гладішевського. Зокрема, переможцями другого етапу конкурсу стали К. Борняк (2018) та П. Турчиняк (2019), дослідженнями яких керувала І. Побережська.

Аспірантка Я. Мігунова виступає з доповіддю на XI науково-практичній конференції «Мінерально-сировинні багатства України: шляхи оптимального використання». Хорошів, 2023

Співробітники кафедри постійно задіяні в роботі Львівської обласної Малої академії наук учнівської молоді. У 2019 р. слухачка академії К. Борняк перемогла на третьому етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт з геології, геохімії та мінералогії (керівник – І. Побережська). Учень 11-го класу Львівського фізико-математичного ліцею-інтернату при ЛНУ імені Івана Франка, слухач секції «Географія і геологія» відділення наук про Землю Малої академії П. Турчиняк став переможцем третього етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (секція «Геологія, геохімія та мінералогія») і отримав такі престижні нагороди: 1) юніорську золоту нагороду в категорії Asian Youth Innovation Awards 2021 у рамках XX Міжнародної виставки інновацій та новітніх технологій Malaysia Technology Expo; 2) спеціальну нагороду National Association for Science & Research: NASR Lebanon award (2021); 3) золоту нагороду на міжнародному конкурсі E-NNOVATE 2021 (Польща) за наукову роботу «Кристаломорфологія і фізичні властивості алюмокалієвих і хромокалієвих галунів» (керівники – І. Побережська, С. Бекеша, Н. Білик).

Багатогранною є науково-дослідна робота на кафедрі. Наукові здобутки співробітників кафедри за останні десять років такі: монографії – 8; довідково-бібліографічні видання – 4; статті у виданнях, що мають імпакт-фактор, та в інших виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, Scopus та ін., – 18, у фахових виданнях України – 124, в інших виданнях України – 81, в інших закордонних виданнях – 8; матеріали й тези на міжнародних конференціях – 44, на вітчизняних конференціях – 44. Серед монографій зазначимо такі: *Матковський О., Білоніжка П., Возняк Д., та ін.* Мінерали Українських Карпат. Процеси мінералоутворення (Львів, 2014); *Білоніжка П.* Геохімічні закономірності формування родовищ калійних солей Передкарпаття (Львів, 2017); *Білоніжка П.* Нариси з мінералогії Гірського Криму (межиріччя Бодраку і Качі) (Львів, 2017); *Павлишин В., Матковський О., Довгий С.* Здобутки мінералогії в Україні. До 100-річчя Геологічної служби України та Національної академії наук України (Київ, 2018); *Білоніжка П.* Геохімія біосфери (Львів, 2018); *Білоніжка П.* Ноосфера та проблеми її розвитку (Львів, 2020); *Матковський О., Наушко І., Павлунь М., Сливко Є.* Термобарогеохімія в Україні (Львів, 2021) та ін. Наведемо і довідково-бібліографічні видання: Орест Матковський: учений, педагог, організатор науки і освіти (до 85-річчя від народження) / автори й упорядники П. Білоніжка, Є. Сливко, Б. Манчур та ін. (Львів, 2014); Петро Білоніжка. Життєвий і творчий шлях / автори й упорядники О. Матковський, Л. Ланчак, Ю. Дацюк (Львів, 2015); Ангеліна Андріївна Ясинська / автори й упорядники П. Білоніжка, О. Матковський, І. Наушко, Є. Сливко (Львів, 2019); Професор Орест Матковський – класик української мінералогії (до 90-річчя від дня народження) / автори й упорядники М. Павлунь, І. Наушко, П. Білоніжка та ін. (Львів, 2019); Петро Білоніжка – вчений, педагог / автори й упорядники М. Павлунь, О. Матковський, І. Наушко (Львів, 2020).

Активна наукова діяльність, яку проводять співробітники кафедри, тісно пов'язана з офіційно затвердженою мінералогічною школою академіка Євгена Лазаренка [4, 5, 9, 15]. Зокрема, у 2014 р. співробітники кафедри мінералогії завершили дослідження за держбюджетною темою «Онтогенічні та фізико-хімічні моделі мінеральних агрегатів як відображення динаміки гідротермальних рудоутворювальних систем» (науковий керівник – О. Матковський). Досліджено мінералогічні особливості гідротермальних утворень різних регіонів України, зокрема, Березівського рудного поля (Закарпаття), Бобрівського золоторудного родовища (Донбас), мідного зруденіння в трапових комплексах Волині. Для порівняння з епітермальними родовищами України вивчено мінералогію й умови формування жильних утворень родовища Банська Штявниця (Словаччина). Виконано комп'ютерне моделювання (з використанням програмних пакетів GEMS і COMAGMAT) гідротермального мінералоутворення на мідних рудопроявах Волині. Також досліджено акцесорні мінерали вознесенських гранітів (кіровоградський комплекс Українського

щита), що дало змогу виявити стадію нагромадження рідкіснометалевої та рідкісноземельної мінералізації.

Протягом 2015–2017 рр. на кафедрі мінералогії виконували держбюджетну тему «Історія мінералогії і кристалографії в Україні» (науковий керівник – О. Матковський). Роботи пов'язані зі складанням монографічного зведення з історії мінералогії в Україні. Наведено головні віхи розвитку мінералогії та її періодизацію. Схарактеризовано мінералогічні знання у Київській Русі (до XII ст.), експедиційний період досліджень території України (до XVIII ст.) і період становлення головно описової мінералогії (XIX ст.–1940-і роки). Проаналізовано мінералогічні дослідження у Львівському, Харківському, Київському й Одеському університетах, Дніпропетровському гірничому інституті та інших закладах вищої освіти й установах Академії наук. Описано розвиток мінералогічних і кристалографічних досліджень українських учених за такими напрямками: регіональна мінералогія; кристалохімія і фізика мінералів; мінералогічна кристалографія; генетична мінералогія; космічна мінералогія; біомінералогія; прикладна мінералогія (розшуково-оцінна, мінералого-технологічна, мінералогія нових видів мінеральної сировини). Проаналізовано зародження, формування й розвиток чотирьох наукових шкіл: мінералогічної академіка Євгена Лазаренка, термобарогеохімічної професора Миколи Єрмакова, кристалохімічної академіка Олександра Поваренних і фізики мінералів професорів Олексія Платонова, Аркадія Таращана, Івана Матяша. Схарактеризовано найвагоміші здобутки українських мінералогів за всіма напрямками сучасної мінералогії. Зазначимо, що всі ці матеріали стали основою двох книжок, які вийшли пізніше за співавторства О. Матковського: *Павлишин В., Матковський О., Довгий С.* Історія мінералогії в Україні. Від глибокої давнини до 90-х років XX ст. Київ, 2019; *Історія мінералогії в Україні від 90-х років XX ст. і донині.* Київ, 2022.

Цікаві результати отримано під час виконання держбюджетної теми «Петрологічні моделі еволюції глибинних порід та їх використання для прогнозно-пошукових цілей» (2016–2020, науковий керівник – І. Побережська). Виявлено загальні особливості індикаторних мінералів кімберлітів, карбонатитів та інших потенційно алмазоносних порід, які формувалися за різних значень температури, тиску і глибини, що має важливе значення для прогнозно-розшукових робіт. Досліджено хімічний склад і характер розподілу в різних геологічних формаціях піропу, пікрольменіту і хромшпінелідів. Виконано аналіз практичного залучення мінералів-супутників як індикаторів алмазоносності порід під час прогнозування, розшуків та оцінювання корінних алмазоносних порід різних генетичних типів і визначено доцільність їхнього використання в практиці геологорозвідувальних робіт на алмази в Україні.

Останніми десятиліттями на геологічному факультеті почали розвивати нові напрями наукових досліджень, серед яких особливе місце посідає геотуристичний напрям. Його започатковано на кафедрі мінералогії під час виконання міжнародного проекту «Гео-Карпати – створення польсько-українського туристичного шляху» (2007–2013). Грант виборів за конкурсом завідувач кафедри мінералогії Л. Скакун, який став науковим керівником проекту і брав активну участь у його виконанні разом з іншими співробітниками геологічного факультету й ІГТГК НАН України – О. Яцожинським, І. Бубняком, А. Бучинською та ін. Мета проекту – розвиток туристичної привабливості та зростання конкурентоспроможності прикордонного регіону завдяки створенню спільного геотуристичного шляху й умов для розвитку туристичної інфраструктури. Разом із польськими дослідниками львів'яни розробили концепцію шляху (16 об'єктів в Україні, 12 – у Польщі) і створили спільну польсько-українську базу даних цікавих геологічних об'єктів. Опубліковано карту й геотуристичний путівник за маршрутом Кросно – Борислав – Яремче (українською й польською мовами), а також «Навчальні матеріали для провідників по шляху Гео-Карпати» (2013, редактори І. Бубняк, А. Солецький).

З геотуристичним напрямом тісно пов'язані мінералогічні, петрографічні й інші дослідження кам'яного матеріалу будівель і пам'ятників. У 2020 р. співробітники кафедри мінералогії, петрографії і геохімії завершили роботу над держбюджетною темою «Дослідження кам'яного матеріалу пам'ятників культурної спадщини Галичини» (2016–2020, науковий керівник – У. Борняк). Одержано нові дані з історії, технології побудови й мистецького оздоблення

Успенського собору в княжому Галичі на підставі аналізу кам'яного матеріалу збережених споруд княжої доби. Проаналізовано збережений кам'яний матеріал мурів та елементів оборонних споруд замку в м. Хуст, виконано оцінку впливу різних деструктивних чинників на їхню цілісність, запропоновано ймовірні джерела постачання кам'яного матеріалу на зазначені об'єкти. Також схарактеризовано геологічну будову історико-культурного заповідника «Буша» (Вінницька обл.) і доведено значення структурно-текстурних характеристик гірських порід у формуванні дохристиянського скельного храму в с. Буша. Проаналізовано особливості використання для будівництва червоноколірних відкладів дністерської серії.

Протягом 2021–2023 рр. дослідження в цьому напрямі під керівництвом У. Борняк тривали за темою «Мінералого-петрографічні дослідження геотуристичних об'єктів та пам'ятників культурної спадщини Західної України». Зокрема, проаналізовано стан кам'яного матеріалу історичних оборонних об'єктів Львова, виконано його ідентифікацію та визначено можливі шляхи збереження. Узагальнено геотуристичні об'єкти Львова й доведено можливість використання певних об'єктів на території регіонального ландшафтного парку «Знесіння» для проведення навчальних студентських практик. Виявлено значний ступінь антропогенної трансформації жорстководних джерел із туфовими утвореннями Львова та його околиць.

Також досліджено мінералого-петрографічний склад, стан збереженості та види пошкодження кам'яного матеріалу кладовищ Галичини, які вже є пам'ятками або можуть стати історичними пам'ятками чи музеями просто неба (скансенами). Виконано комплексний аналіз геотуристичних атракцій Підкаменя. За комплексом досліджень простежено основні засади технологічних і технічних прийомів мурування окремих стін фортеці Тустань. Узагальнено геотуристичні об'єкти м. Чернівці, проаналізовано перспективи використання як туристичних об'єктів замків Буковини й досліджено петрографічний склад кам'яного матеріалу кладовищ регіону. Вивчено стан каменю історичних оборонних об'єктів Кам'янець-Подільського та можливі шляхи його реставрації.

Співробітники кафедри (зліва направо – У. Борняк, Н. Білик, І. Побережська) разом зі студентками (В. Білай, С. Сухоставець, Н. Павленко) готуються до геологічного маршруту в Підкамінь

У 2017–2020 рр. під керівництвом О. Костюка на кафедрі виконували держбюджетну тему «Літогенетичні особливості та рудоносність осадових формацій Карпат». У процесі робіт визначено послідовність післяседиментаційного мінералоутворення та літогенетичні й мінералого-петрографічні особливості вторинних перетворень порід палеоценового

віку Скибової зони Українських Карпат. Роботи в цьому напрямі продовжено за темою «Літолого-петрологічні дослідження генезису осадових, магматичних та метаморфічних комплексів порід західної і центральної частин України та проблеми їхнього генезису» (2022–2024). Доведено, що ділянки рудної мінералізації приурочені до розломів підфлішового фундаменту північно-західного (карпатського) та північно-східного простягання, які відігравали роль підвідних шляхів для глибинних флюїдів.

На підставі вивчення літохімічного складу верхньокрейдово-еоценових фонових утворень Скибової одиниці визначено мінеральні типи пелітових геміпелітів. Це суттєво монтморилонітові (сметитові) аргіліти, які розвинуті до нижньоеоценової манявської світи, у складі якої трапляється трикомпонентна суміш хлорит + монтморилоніт + гідрослюда. Наявність монтморилоніту і хлориту у фонових аргілітах свідчить про вірогідність внеску в петрофонд басейна седиментації фемічної складової базальтів, можливо, нижньокорової та мантіїної природи.

Багатогранною є науково-організаційна діяльність співробітників кафедри. Разом з Українським мінералогічним товариством кафедра мінералогії була ініціатором проведення наукових читань імені академіка Євгена Лазаренка, перші з яких відбулися ще в грудні 1997 р. [8, 9], а останні, дванадцяті, – у грудні 2022 р. [12]. І загалом вісім читань проведено за участю кафедри на геологічному факультеті або у СОТ «Карпати» ЛНУ імені Івана Франка. Зокрема, у 2014 р. Восьмі наукові читання на тему «Мінералогія: сьогодні і майбуття» були присвячені 150-річчю кафедри мінералогії. На них обговорено нові дані з мінералогії, кристалохімії та біогеохімії, петрографії та літології, флюїдного режиму формування різноманітної мінералізації в магматичних, гідротермально-метасоматичних, осадових і метаморфічних комплексах України. На Десятих наукових читаннях (2016) обговорювали два головні питання: 1) стан реалізації задумів Є. Лазаренка щодо створення монографічного зведення з мінералогії України й мінералогічного словника-довідника Карпато-Балканської гірської системи; 2) результати новітніх мінералогічних досліджень. Одинадцяті наукові читання (2018) були присвячені ролі геологічної служби України у розвитку мінералогічних досліджень. Тематика читань – мінералогія і геохімія гірських порід та різних корисних копалин, генезис і властивості породо-, рудоутворювальних, акцесорних, техногенних мінералів (земних і космічних), проблеми золото-, мідє-, бурштиноносності України, історія науки та ін. Останні, дванадцяті, наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка на тему «Мінералогія України: сучасний стан і перспективи» приурочили до 110-річчя від дня народження вченого і провели на геологічному факультеті, незважаючи на воєнний стан, у грудні 2022 р. (у змішаному пленарно-дистанційному форматі).

Учасники Десятих наукових читань імені академіка Євгена Лазаренка у спортивно-оздоровчому таборі «Карпати» ЛНУ імені Івана Франка, вересень 2016 р.

Підсумкам геотуристичних досліджень, у яких беруть активну участь співробітники кафедри та Мінералогічного музею, присвячено шість міжнародних науково-практичних конференцій під назвою «Геотуризм: практика і досвід», які проведено в ЛНУ імені Івана Франка (2014, 2016, 2018, 2020, 2022, 2024). У збірниках матеріалів цих конференцій містяться важливі й цікаві дані про геологічні пам'ятки природи, серед яких є відомості і про мінералогічні пам'ятки, головню в комплексі з іншими (петрографічними, стратиграфічними тощо). Зокрема, у матеріалах четвертої конференції опубліковано повідомлення О. Матковського «Природні мінералогічні пам'ятки – важливі об'єкти геотуризму», де зазначено, що такі об'єкти посідають особливе місце серед великого розмаїття геологічних пам'яток природи, проте, на жаль, їм приділяють недостатню уваги під час організації геомаршрутів.

Пленарне засідання Шостої міжнародної науково-практичної конференції «Геотуризм: практика і досвід» у науковій бібліотеці ЛНУ імені Івана Франка, 25 квітня 2024 р.

Науковці кафедри були учасниками багатьох наукових нарад і конференцій різного рівня як в Україні, так і за її межами. Серед них такі міжнародні форуми, а також конференції з міжнародною участю, як «Континентальний неовулканізм Альпійської складчастої зони Східної Європи» (Київ, 2013), «Роль вищих навчальних закладів у розвитку геології» (Київ, 2014), «Геохронологія та рудоносність докембрію і фанерозою» (Київ, 2015), «Надрокористування в Україні. Перспективи інвестування» (Трускавець, 2015, 2019, 2021), «Природничі музеї та їх роль в освіті та науці» (Київ, 2015), «Метасоматизм та рудоутворення» (Київ, 2016), «Геофізичні технології прогнозування та моніторингу геологічного середовища» (Львів, 2016), «Розвиток промисловості та суспільства» (Кривий Ріг, 2016), XIV Workshop of the European Society for Isotope Research (Baile Govora, Romania, 2017), GEOTRENDS 2 International Conference on Geoheritage & Geotourism (Wroclaw, Poland, 2017), Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment (Kyiv, Ukraine, 2017), «Теорія і практика сучасної науки» (Херсон, 2018), VI Міжнародний геологічний форум «Актуальні проблеми та перспективи розвитку геології: наука й виробництво» (Одеса, 2019), II International Scientific and Practical Conference “Modern Research in World Science” (Lviv, 2022), IV International Scientific and Practical Conference “Science and Technology: Problems, Prospects and Innovations (Osaka, Japan, 2023), Natural Resources of Border Areas under a Changing Climate (Chernihiv, Ukraine, 2023), XXIVe colloque du GMPCA: Archéométrie 2023 (Nice, France, 2023), «Навколишнє середовище для майбутнього через наукову освіту» (Ужгород, 2023) та ін.

Працівники кафедри тісно співпрацюють із різноманітними вітчизняними та зарубіжними установами. Зокрема, у 2014 р. у рамках двосторонньої співпраці між НАН України та Словацькою АН співробітники кафедри мінералогії брали участь у виконанні проєкту

«Геологія та еволюція Au-Ag-Bi-Te-Se асоціацій родовищ та рудопроявів України і Словаччини». Досліджено особливості мінералогії та умови формування жил родовища Банська Штявниця порівняно з епітермальними родовищами України. Виконано дослідження типоморфних особливостей мінералів із використанням електронної мікроскопії та мікронзондового рентгеноспектрального аналізу. Завідувач кафедри мінералогії Л. Скакун проходив тижневе стажування в Інституті геологічних наук Словацької АН. У 2015 р. Л. Скакун брав участь у спільному проєкті «Дослідження генетичних і вікових взаємовідношень між магматичними і епітермальними рудними формуваннями у вулканічній структурі Східної Словаччини і регіонів неогенового вулканізму Західної України».

У лютому – березні 2022 р. О. Костюк проходив наукове стажування в Університеті прикладних наук м. Рига (Латвія), а у 2023 р. отримав сертифікат середнього рівня № CDTfE-11-C-01105 за результатами стажування за темою «Цифрові інструменти Google для освіти», організованого компанією Google Україна спільно з Міністерством освіти і науки України. Міжнародне наукове стажування пройшли у 2022 р. Н. Білик та І. Побережська (International certificate N 6034 / January 20, 2022; 6 ECTS credits). 3 грудня 2022 р. по березень 2023 р. Н. Білик, У. Борняк та І. Побережська пройшли два онлайн-курси «Польська для геологів», організовані Американською асоціацією нафтових геологів (American Association of Petroleum Geologists, AAPG).

З ініціативи співробітників кафедри останнім часом підписано угоди про співпрацю з ТОВ «Геологічна інвестиційна група», комунальним закладом обласної ради «Адміністрація Державного історико-культурного заповідника «Тустань», комунальним закладом «Залозецький краєзнавчий музей» Залозецької селищної ради, а також меморандум з ПАТ «Укргазвидобування».

На кафедрі налагоджено тісну співпрацю між роботодавцями й учасниками освітнього процесу. Наприклад, представники відділу альтернативних джерел енергії ЛВ УкрНДІгазу АТ «Укргазвидобування» є партнерами кафедри як роботодавці, тож не дивно, що нині п'ять випускників кафедри працюють у цьому відділі. Також співробітники відділу Л. Скакун і С. Кріль беруть активну участь у навчальному процесі (працюють на кафедрі на 0,5 ставки доцента), активно долучають студентів до польових і камеральних досліджень. Зокрема, у квітні 2024 р. студенти третього курсу М. Бабій та О. Білобородов посіли четверте місце на Всеукраїнському конкурсі-захисті студентських наукових робіт зі спеціальності 103 «Науки про Землю» (Геологія) з роботою «Водень у ґрунтовому газі – індикатор потоків природного водню у надрах Передкарпаття» (науковий керівник – Л. Скакун).

Зустріч зі стейкхолдерами з ТОВ «Геологічна інвестиційна група» в Мінералогічному музеї імені академіка Євгена Лазаренка (2023).

Зліва направо: У. Борняк, Т. Кшановська, С. Ціхонь, О. Костюк, І. Супрун, І. Побережська, А. Бучинська, О. Цільмак

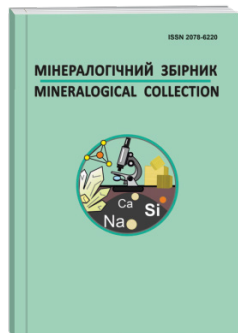
Особливо тісні зв'язки кафедра нині підтримує з ТОВ «Геологічна інвестиційна група». Директор компанії І. Супрун була рецензентом (як зовнішній стейкхолдер) освітньої програми «Геохімія та мінералогія» і є головою ради роботодавців геологічного факультету. Компанія залучає до виконання польових і камеральних робіт на своїх об'єктах студентів кафедри, які займаються науковою роботою. Працівники «Геологічної інвестиційної групи» ведуть активну профорієнтаційну роботу. Наприклад, 15 квітня 2024 р. І. Супрун прочитала на факультеті відкриту гостьову лекцію на тему «Геологія – перспективи фаху в Україні».

Неможливо уявити кафедру без Мінералогічного музею, який було організовано ще до відкриття в університеті кафедри мінералогії – у 1852–1853 рр. У 1992 р. музею присвоєно ім'я академіка Євгена Лазаренка [1, 13 та ін.]. Нещодавно в музеї завершено капітальний ремонт. І сьогодні музей охоплює площу 330 кв. м, на яких розміщено близько 90 експозиційних вітрин і шаф зі збірками мінералів з усього світу. Експозиція музею налічує понад 14 тис. експонатів. Останніми роками Мінералогічний музей імені Євгена Лазаренка, яким нині керує А. Бучинська, веде активну екскурсійну діяльність. Він входить до переліку громадських музеїв Львова і є популярним туристичним об'єктом для різних категорій відвідувачів.

Завідувачка Мінералогічного музею А. Бучинська проводить екскурсію та розповідь-лекцію «Мінерали в рюкзаку школяра» для учнів другого класу Школи вільних та небайдужих, 10.04.2024

До 170-річчя зі часу заснування музею у грудні 2023 р. на факультеті проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Геологічні музеї та колекції: їх роль в науці, освіті та туризмі». Серед тем, що їх обговорювали на конференції, зазначимо такі: наукові дослідження на базі геологічних музеїв та використання геологічних колекцій в освіті, історія колекцій та музеїв, геологічні музеї та виставки як об'єкти геотуризму та ін. Незважаючи на воєнний стан, список учасників конференції охоплював 96 (!) осіб, і не тільки з України, а й з Іспанії, Литви та Польщі. Запропоновано проводити подібні конференції щодва роки [2].

Кафедра мінералогії курує «Мінералогічний збірник» – перше періодичне наукове видання мінералогічного спрямування в Україні, започатковане 1947 р. Львівським геологічним товариством при Львівському університеті [7, 10]. У 2008 р. збірник одержав свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ (серія КВ № 14604-3575Р від 29.10.2008). Згідно з постановою Президії ВАК № 1-05/4 від 14.10.2009, збірник перереєстровано як фахове видання України; удруге перереєстрація відбулася 2015 р. (наказ Міністерства освіти і науки України № 747 від 13.07.2015). У 2024 р. «Мінералогічний збірник» занесено до списку друкованих наукових періодичних видань категорії «Б» (наказ МОН України № 220 від 21.02.2024 (Додаток 4)), спеціальність 103 «Науки про Землю». З 1979 р. до останніх днів свого життя відповідальним і головним (з

2006 р.) редактором збірника був завідувач і професор кафедри мінералогії О. Матковський. Нині редакційну колегію, яка налічує вісім осіб, очолює професор М. Павлунь. Вебсайт «Мінералогічного збірника» – Головна | Мінералогічний збірник (lnu.lviv.ua)

В одній статті неможливо висвітлити всі аспекти минулої та сучасної різнобічної діяльності кафедри. Ми зупинилися тільки на окремих, найзначніших моментах цієї діяльності протягом останніх десяти років. Хочеться лише додати, що сьогодні, незважаючи на складні часи, які переживає наша Україна, усі співробітники кафедри мінералогії, петрографії і геохімії імені професора Ореста Матковського сповнені енергії, сил, завзяття і готові працювати заради навчання молодого покоління геологів та підняття престижу нашої професії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білоніжка П., Матковський О., Павлунь М., Сливко Є. Геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1945–2010). Львів : ВЦ ЛНУ, 2010. 520 с.
2. Бучинська А., Цільмак О., Дворжак Т., Бурбан К. Міжнародна науково-практична конференція до 170-річчя створення Мінералогічного музею у Львівському університеті. *Мінерал. зб.* 2023. № 73. С. 72–76.
3. Матковський О. Мінералогія у Львівському університеті. *Мінерал. зб.* 2011. № 61. Вип. 1–2. С. 6–14.
4. Матковський О. Мінералогічна школа академіка Євгена Лазаренка та її внесок у розвиток сучасної мінералогії. *Мінерал. зб.* 2016. № 66. Вип. 2. С. 3–23.
5. Матковський О. Розвиток мінералогічних досліджень у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 194 с.
6. Матковський О., Скакун Л. Історія кафедри мінералогії Львівського університету, її найголовніші здобутки (до 150-річчя з часу заснування). *Мінерал. зб.* 2014. № 64. Вип. 1. С. 4–15.
7. Матковський О., Сливко Є. Шістдесят номерів Мінералогічного збірника. *Мінерал. зб.* 2010. № 60. Вип. 1. С. 3–9.
8. Матковський О., Сливко Є. Наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка та їхній внесок у розвиток сучасної мінералогії. *Мінерал. зб.* 2021. № 71. С. 3–27. <http://dx.doi.org/10.30970/min.71.01>.
9. Матковський О., Сливко Є. Вшанування пам'яті академіка Євгена Лазаренка. Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 188 с.
10. Матковський О., Побережська І., Сливко Є. Сімдесят п'ять років «Мінералогічному збірнику». *Мінерал. зб.* 2022. № 72. С. 113–123.

11. Матковський О., Скакун Л., Білоніжка П. Діяльність кафедри мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка протягом 2005–2014 рр. *Мінерал. зб.* 2015. № 65. Вип. 1. С. 4–15.
12. Матковський О., Сливко Є., Побережська І. Дванадцять наукових читання імені академіка Євгена Лазаренка. *Мінерал. зб.* 2023. № 73. С. 58–66. <https://doi.org/10.30970/min.73.05>.
13. Матковський О., Білоніжка П., Скакун Л., Сливко Є. Кафедра мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка (1864–2004). Львів : Видав. центр Львів. нац. ун-ту, 2004. 135 с.
14. Матковський О. І., Павлунь М. М. Розвиток мінералого-генетичних досліджень у Львівському національному університеті імені Івана Франка в роки незалежності України. *Зап. Укр. мінерал. т-ва.* 2016. Т. 13. С. 75–82.
15. Павлунь М., Матковський О., Сливко Є., Білоніжка П., Іваніна А. Геологічному факультету Львівського національного університету імені Івана Франка 75 років. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 208 с.

REFERENCES

1. Bilonizhka, P., Matkovskiy, O., Pavlun, M., & Slyvko, Ye. (2010). Heolohichniy fakultet Lvivskoho natsionalnogo universytetu imeni Ivana Franka (1945–2010) [Geology Department of the Ivan Franko National University of Lviv (1945–2010)]. Lviv: Publishing Centre of Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
2. Buchynska, A., Tsilmak, O., Dvorzhak, T., & Burban, K. (2023). Mizhnarodna naukovopraktychna konferenciia do 170-richchia stvorennia Mineralohichnogo muzeiu u Lvivskomu universyteti [International scientific and practical conference for the 170th anniversary of the Mineralogical Museum at Lviv University]. *Mineralogical Collection*, 73, 72–76 [in Ukrainian].
3. Matkovskiy, O. (2011). Mineralohiia u Lvivskomu universyteti [Mineralogy in Lviv University]. *Mineralogical Collection*, 61 (1–2), 6–14 [in Ukrainian].
4. Matkovskiy, O. (2016). Mineralohichna shkola akademika Yevhena Lazarenka ta yii vnesok u rozvytok suchasnoi mineralohii [Academician Yevhen Lazarenko Mineralogical School and its contribution to the development of modern mineralogy]. *Mineralogical Collection*, 66 (2), 3–23 [in Ukrainian].
5. Matkovskiy, O. (2021). Rozvytok mineralohichnykh doslidzhen u Lvivskomu natsionalnomy universyteti imeni Ivana Franka [Development of mineralogical research at Ivan Franko National University of Lviv]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
6. Matkovskiy, O., & Skakun, L. (2014). Istoriiia kafedry mineralohii Lvivskoho universytetu, yii naiholovnishii zdobutky (do 150-richchia z chasu zasnuvannia) [History of the Mineralogy Department and its most significant achievements (to the 150th anniversary since the establishment)]. *Mineralogical Collection*, 64 (1), 4–15 [in Ukrainian].
7. Matkovskiy, O., & Slyvko, Ye. (2010). Shistdesiat nomeriv Mineralohichnogo zbirnyka [Sixty numbers of Mineralogical Review[®]]. *Mineralogical Collection*, 60 (1), 3–9 [in Ukrainian].
8. Matkovskiy, O., & Slyvko, Ye. (2021). Naukovi chytannia imeni akademika Yevhena Lazarenka ta yikhniy vnesok u rozvytok suchasnoi mineralohii [Academician Yevhen Lazarenko Scientific Readings and their contribution to the development of modern mineralogy]. *Mineralogical Collection*, 71, 3–27. <http://dx.doi.org/10.30970/min.71.01> [in Ukrainian].

9. Matkovskiy, O., & Slyvko, Ye. (2022). Vshanuvannia pamiati akademika Yevhena Lazarenka [Honouring the memory of Academician Yevhen Lazarenko]. Lviv: Publishing Centre of Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
10. Matkovskiy, O., Poberezhska, I., & Slyvko, Ye. (2022). Simdesiat piat rokov "Mineralohichnomu zbirnyku" [Seventy-five years of the "Mineralogical Collection"]. *Mineralogical Collection*, 72, 113–123 [in Ukrainian].
11. Matkovskiy, O., Skakun, L., & Bilonizhka, P. (2015). Diialnist kafedry mineralohii Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka protiahom 2005–2014 rr. [The activities of the Mineralogy Department of Ivan Franko National University of Lviv during 2005–2014]. *Mineralogical Collection*, 65 (1), 4–15 [in Ukrainian].
12. Matkovskiy, O., Slyvko, Ye., & Poberezhska, I. (2023). Dvanadtsiati naukovy chytannia imeni akademika Yevhena Lazarenka [Academician Yevhen Lazarenko's Twelfth Scientific Readings]. *Mineralogical Collection*, 73, 58–66 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.30970/min.73.05>.
13. Matkovskiy, O., Bilonizhka, P., Skakun, L., & Slyvko, Ye. (2004). Kafedra mineralohii Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka (1864–2004) [Department of Mineralogy of Ivan Franko National University of Lviv (1864–2004)]. Lviv: Publishing Centre of Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
14. Matkovskiy, O. I., & Pavlun, M. M. (2016). Rozvytok mineraloho-henetychnykh doslidzhen u Lvivskomu natsionalnomu universyteti imeni Ivana Franka v roky nezalezhnosti Ukrainy [Development of mineralogical-genetic studies at the Ivan Franko National University of Lviv during the years of Ukraine independence]. *Proceedings of the Ukrainian Mineralogical Society*, 13, 75–82 [in Ukrainian].
15. Pavlun, M., Matkovskiy, O., Slyvko, Ye., Bilonizhka, P., & Ivanina, A. (2020). Heolohichnomy fakultetu Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka 75 rokov [Seventy-five years of the Faculty of Geology of the Ivan Franko National University of Lviv]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 28.04.2024

Стаття прийнята до друку 24.06.2024

TO THE 160TH ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT OF MINERALOGY OF LVIV UNIVERSITY

Iryna Poberezhska, Yevheniia Slyvko, Kateryna Burban, Leonid Skakun

iryna.poberezhska@lnu.edu.ua

Ivan Franko National University of Lviv,

4, Hrushevskoho St., Lviv, Ukraine, 79005

In 2024, the Department of Mineralogy of Lviv University will celebrate its 160th anniversary. It was the only Department of Mineralogy in Ukraine with this name until 2020. The history of the Department is described in numerous scientific and reference works of different years. Currently, Professor Orest Matkovskiy Department of Mineralogy, Petrography and Geochemistry conducts active educational, methodological and scientific activities, provides lectures, laboratory and practical classes, educational field and industrial practices of bachelors and masters in the specialty 103 "Earth Sciences" (Mineralogy and crystallography).

The article characterizes the Department's multifaceted activities over the past ten years. In particular, during this period, 13 different educational and methodical publications were published, active student scientific work and career guidance activities were conducted among schoolchildren. Employees of the department closely cooperate with various domestic and foreign scientific and industrial institutions. Close cooperation between employers and participants of the educational process has been established.

The active scientific activity of the Department's employees is closely related to the Mineralogical School of Academician Yevhen Lazarenko, officially approved in Ukraine. Scientists of the Department are authors and co-authors of eight monographs and more than 230 articles in national and international periodicals of various ranks, were participants in many scientific meetings and conferences of various levels in Ukraine and abroad. Together with the Ukrainian Mineralogical Society, the Department organized the Academician Yevhen Lazarenko Twelfth Scientific Readings in December 2022.

The Department oversees the “Mineralogical Collection” – the first scientific periodical in the mineralogical direction in Ukraine, launched in 1947. In 2024, the “Mineralogical Collection” was included in the list of printed scientific periodicals of the “B” category.

Mineralogical Museum named after Academician Yevhen Lazarenko has become a popular tourist attraction for various categories of visitors. For the 170th anniversary of the foundation of the Museum in December 2023, an international scientific and practical conference “Geological Museums and Collections: Their Role in Science, Education and Tourism” was held. Six international scientific and practical conferences entitled “Geotourism: Practice and Experience” (since 2014), the last of which was held in April 2024, are dedicated to the results of geotourism research, in which employees of the Department and the Mineralogical Museum take an active part.

Key words: Department of Mineralogy, Professor Orest Matkovskiy Department of Mineralogy, Petrography and Geochemistry, Ivan Franko National University of Lviv, educational process, scientific activity, Mineralogical School of Academician Yevhen Lazarenko, Mineralogical Collection, Mineralogical Museum named after Academician Yevhen Lazarenko.